

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA
CONSILIUL UNIUNII

HOTĂRÂREA NR. 419

privind adoptarea Regulamentului – cadru pentru
organizarea serviciilor de asistență judiciară ale barourilor
27 septembrie 2008

În temeiul dispozițiilor art. 24 din Constituția României, art. 5 și 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 171 și 197 din Codul de Procedură Penală, art. 39, 68 și 69 din Legea nr. 51/1995 modificată și completată, art. 155-161 din Statutul profesiei de avocat și în temeiul dispozițiilor Ordonanței de Urgență nr. 51/2008, Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România, reunit în ședința din 27 septembrie 2008, adoptă prezenta hotărâre privind aprobarea Regulamentului – cadru pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară ale barourilor,

Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România adoptă prezenta

HOTĂRÂRE:

Art.1. - Se adoptă Regulamentul - cadru pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară ale barourilor (*în continuare Regulamentul SAJ*), cuprins în anexa prezentei hotărâri. Consiliile barourilor sunt autorizate să adopte Regulamente proprii pentru organizarea serviciilor de asistență judiciară ale barourilor, cu respectarea Regulamentului SAJ.

Art.2 - Regulamentul SAJ intră în vigoare începând cu data de 15 octombrie 2008 și va fi publicat pe site-ul www.unbr.ro

P R E Ș E D I N T E ,

Av. dr. Gheorghe FLOREA

av. Gheorghe Florea

REGULAMENTUL – CADRU PENTRU ORGANIZAREA SERVICIILOR DE ASISTENȚĂ JUDICIARĂ ALE BAROURILOR

Principiile asistenței judiciare

1. Asistența judiciară urmărește să asigure exercitarea deplină și calificată a tuturor atributelor dreptului la apărare al beneficiarilor săi.
2. Asistența judiciară și/sau extrajudiciară este asigurată de avocații baroului care formulează opțiuni în acest sens și/sau atunci când numărul acestora este insuficient prin avocații desemnați în acest sens de consiliul baroului.
3. Acordarea asistenței judiciare în cazurile prevăzute de lege se face numai în baza desemnării prin eliberarea delegației ca urmare a unei comunicări scrise din partea instanței, a organului de urmărire penală, de cercetare penală sau a organului administrației publice locale, adresată Serviciului de Asistență Judiciară din cadrul baroului.
4. Acordarea asistenței extrajudiciare în cazurile prevăzute de lege se face numai în baza desemnării în acest sens de decan sau delegații acestuia.
5. Nici o împrejurare excepțională nu poate fi invocată pentru acordarea de asistență judiciară fără desemnarea din partea Serviciului de Asistență Judiciară (solicitarea adresată în mod direct avocatului de către instanțe sau organe de urmărire și de cercetare penală, expirarea mandatului de arestare, amenințare cu aplicarea unei amenzi avocatului, etc.).
6. Încălcarea de către avocați a dispozițiilor de mai sus constituie abatere disciplinară gravă și poate fi sancționată cu excluderea din avocatură. Consiliul baroului va hotărî asupra efectuării cercetării disciplinare și eventual va pune în mișcare acțiunea disciplinară, sesizând Comisia de disciplină competentă, solicitând excluderea din avocatură.
7. Încălcarea regulilor stabilite prin prezenta hotărâre de către salariații Serviciului de Asistență Judiciară constituie abatere disciplinară gravă care poate determina desfacerea contractului de muncă.

Organizarea SAJ

8. SAJ este coordonat de decanul baroului asistat de unul sau mai mulți consilieri.
9. În cadrul SAJ pot fi încadrați funcționari, subordonați ierarhic funcționarului coordonator, la rândul său subordonat ierarhic decanului și consilierilor coordonatori. Numărul și structura organizatorică a personalului se stabilește de către decan, din oficiu sau în temeiul sesizării formulate de consilieri.
10. Decanul are următoarele atribuții:
 - a) reprezintă Serviciul de Asistență Juridică în relația cu autoritățile, salariații SAJ și orice alte persoane;
 - b) desemnează consilierii care îl asistă în coordonarea activității serviciului și îi înlocuiește prin decizie motivată;
 - c) aprobă cererile de Asistență judiciară și extrajudiciară în condițiile legii;
 - d) emite dispoziții obligatorii în ceea ce privește organizarea SAJ;
 - e) soluționează plângerile formulate împotriva rezoluțiilor consilierilor care îl asistă;
 - f) sesizează UNBR în vederea amendării și completării protocolului privind stabilirea onorariilor pentru avocații care acordă asistență juridică din oficiu sau asistență juridică gratuită la cerere.
11. Decanul își poate delega oricare dintre atribuții cu excepția celor prevăzute la lit. a), b), și e) oricărui dintre consilierii coordonatori.
12. În caz de interimat sau imposibilitate temporară de a-și exercita funcția, prodecanul este înlocuitorul de drept al decanului.
13. Consilierii care asistă decanul au următoarele atribuții:

reprezintă SAJ în relația cu autoritățile judiciare atunci când sunt delegați de decan sau în situații de urgență, atunci când decanul este în imposibilitate de a își exercita aceasta atribuție;

- a) coordonează activitatea de Asistență judiciară;
- b) organizează serviciul de Asistență judiciară;
- c) conduc activitatea comisiei avocaților referenți în cadrul serviciului, prezidând ședințele acestora;
- d) urmăresc implementarea regulamentului de organizare al serviciului și emit dispoziții obligatorii în aplicarea acestuia;
- e) întocmesc propuneri către decan în vederea exercitării atribuției prevăzute de dispozițiile art. 6 lit. d) privind normele metodologice de aplicare a regulamentului de organizare și funcționare a SAJ, conținutul delegației, al opțiunii și al referatelor întocmite de avocații din oficiu sau de funcționarii SAJ precum și în orice privință vor aprecia necesar;
- f) întocmesc și publică recomandări cu privire la conduita procesuală;
- g) dispun aprobarea sau refacerea propunerii de repartizare a cauzelor întocmite de funcționarul șef al SAJ;
- h) solicită funcționarilor SAJ, avocaților referenți precum și avocaților care au formulat opțiuni pentru asigurarea asistenței din oficiu întocmirea unor referate explicative;
- i) urmăresc activitatea avocaților care asigură asistența juridică din oficiu și aplică sancțiuni specifice pentru abaterile de la prevederile prezentului regulament;
- j) controlează activitatea departamentului cât și a avocaților referenți;
- k) numesc și revocă membrii comisiei avocaților referenți;
- l) sesizează în scris Consiliului Baroului abaterile săvârșite de avocați [potrivit art. 70 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, modificată și completată]

14. Consilierii coordonatori sunt asistați de un număr de cinci până la nouă avocați referenți, cărora își pot delega în scris oricare dintre atribuții cu excepția celor prevăzute de dispozițiile art. 9 lit. a), b), c), d), k) și l);

15. Avocații referenți au următoarele atribuții:

- a) colectează sesizări și proiecte de *lege ferenda* întocmite de avocați;
- b) promovează toate sectoarele de activitate ale SAJ;
- c) monitorizează și cercetează sesizările primite formal sau informal;
- d) solicită și primesc referate din partea funcționarilor SAJ sau precizări și completări ale plângerilor formulate de avocați sau de beneficiarii asistenței judiciare și/sau extrajudiciare;
- e) întocmesc referate și propuneri cu privire la problemele sesizate;
- f) verifică lista opțiunilor completată de funcționarul șef și soluționează contestațiile vizând omisiunile acesteia;
- g) sesizează consilierii cu privire la chestiunile date de regulament în competența acestora;
- h) organizează și urmăresc desfășurarea conferințelor de pregătire profesională continuă și a sesiunilor de consultări.

16. Funcționarii SAJ au următoarele atribuții:

- a) primesc, înregistrează și arhivează cererile de asigurare a asistenței judiciare și cererile de asigurare a asistenței din oficiu formulate de organele competente și sesizările acestora cu privire la asistența asigurată în cauză;
- b) primesc, înregistrează, arhivează și trimit spre competentă soluționare opțiunile, cererile, sesizările și propunerile beneficiarilor și ale avocaților;
- c) asistă și asigură beneficiarilor îndrumări în redactarea cererilor de asistență gratuită;
- d) eliberează avocaților desemnați ori colaboratorilor acestora delegații sau, în situații de urgență, le comunică în timp util organelor solicitante prin orice mijloace de comunicare la distanță (fax, e-mail, curierat rapid) apte să asigure primirea lor în termenul solicitat, sub luare de dovadă;
- e) notifică avocații care au formulat opțiuni cu privire la desemnarea lor în cauze, cu privire la programarea pentru plata onorariilor convenite, cu privire la obligația de a depune referate explicative sau cu privire la soluțiile date sesizărilor și propunerile acestora prin mijloace de comunicare care să confirme primirea notificării sau sub obligația încheierii unui proces verbal în acest sens, însușit în cel mai scurt timp de avocatul în cauză;
- f) asigură afișarea regulamentului, normelor și instrucțiunilor obligatorii și a recomandărilor formulate de conducerea SAJ în condiții de maximă vizibilitate în incinta spațiilor SAJ și postarea acestora în mediu informatic;

- g) păstrează în suport fizic și informatic evidențele obligatorii pentru repartiții și pentru fiecare cauză în parte în temeiul prezentului regulament și a normelor și instrucțiunilor dispuse în aplicarea acestuia;
- h) colectează și sintetizează datele de introdus în dosarul de evidență al fiecărui avocat desemnat să asigure asistența juridică din oficiu sau gratuită;
- i) întocmesc și comunică în termenul dispus informările și referatele explicative ce le-au fost solicitate de decan, consilieri, avocații referenți și de funcționarul șef;
- j) popularizează și asigură afișarea programului conferințelor de pregătire profesională și a sesiunilor de consultări;
- k) întocmesc jurnalul zilnic de activitate și propunerile semestriale de ameliorare a funcționarii SAJ;
- l) notifică de îndată decanul, consilierii coordonatori sau funcționarul șef cu privire la incidentele procedurale grave semnalate de avocații desemnați în cursul asigurării asistenței juridice;
- m) asigură conservarea și buna întrebuințare a mijloacelor fixe și consumabilelor puse la dispoziția lor;
- n) îndeplinesc orice alte atribuții date în sarcina lor prin prezentul regulament sau normele și instrucțiunile dispuse în aplicarea acestuia.

17. Funcționarul șef al SAJ are următoarele atribuții:

- a) coordonează activitatea funcționarilor SAJ astfel încât să asigure permanența funcționării acestuia;
- b) urmărește modul în care aceștia își îndeplinesc atribuțiile de serviciu, răspunzând solidar cu aceștia pentru actele ulterioare sesizării lor scrise;
- c) asigura de îndată suportul avocatului desemnat din oficiu în privința incidentelor procesuale grave sesizate de aceștia;
- d) notifică de îndată decanul și/sau consilierii coordonatori cu privire la incidentele procedurale grave semnalate de avocații desemnați în cursul asigurării asistenței juridice;
- e) soluționează contestațiile privind lista de opțiuni afișată;
- f) întocmește propunerea de repartizare a cauzelor după consultarea consilierilor coordonatori ori a avocaților referenți;
- g) centralizează și comunică consilierilor coordonatori cererile, propunerile și sesizările avocaților, beneficiarilor asistenței și organelor solicitante;
- h) verifică zilnic modul de afișare a regulamentului, normelor, instrucțiunilor și recomandărilor emise în aplicarea acestuia, precum și a repartizării cauzelor ori a programării conferințelor de pregătire profesională și a sesiunilor de consultări;
- i) solicită și primesc referate din partea funcționarilor SAJ, sau precizări și completări ale plângerilor formulate de avocați sau de beneficiarii asistenței juridice;
- j) întocmește periodic referate privind necesarul de achiziții, bugetul necesar bunei funcționari a SAJ și propuneri privind eficientizarea funcționării serviciului;
- k) întocmește corespondența SAJ cu organele solicitante, cu beneficiarii asistenței, cu avocații desemnați și cu autorii sesizărilor potrivit indicațiilor consilierilor coordonatori ori ale avocaților referenți delegați de aceștia;
- l) întocmește și comunică, în termenul dispus, informările și referatele explicative ce le-au fost solicitate de decan, consilieri, avocații referenți;
- m) îndeplinește orice alte atribuții date în sarcina lor prin prezentul regulament sau normele și instrucțiunile dispuse în aplicarea acestuia.

18. Funcționarii SAJ, avocații referenți, consilierii coordonatori și decanul sunt retribuiți pentru activitățile prestate. Atribuțiile funcționarilor SAJ, inclusiv ale funcționarului șef, pot fi delegate și unuia sau mai multor avocați desemnați de decan.

Sectoarele activității de Asistență judiciară

Asistența obligatorie/ Asistența din oficiu

Urmărirea penală

19. La cererea prealabilă și motivată a organelor de urmărire penală, SAJ va desemna unul sau mai mulți avocați în vederea asigurării asistenței juridice din oficiu, în funcție de existența unor interese contrare ale părților.
20. Asistența judiciară se acordă în cazurile în care făptuitorul, învinuitul, inculpatul, partea vătămată sau partea civilă, într-un dosar penal, nu dispun de mijloace pentru plata onorariului convenit unui avocat, urmăresc sau trebuie să fie asistate de un avocat și interesele actului de justiție impun acest lucru, iar organul judiciar, în condițiile legii, stabilește aceste împrejurări prin comunicarea motivată, adresată în scris, prin care solicită baroului desemnarea unui avocat pentru acordarea asistenței judiciare.
21. SAJ va desemna avocați din oficiu, contactând telefonic avocații care au formulat opțiuni în ordinea determinată de repartiția lunară, întocmind un proces verbal în acest sens.
22. Avocații care au formulat opțiuni pentru acest sector al asistenței judiciare din oficiu nu vor putea refuza nemotivat cauza.
23. Avocatul care își manifestă disponibilitatea de a asigura Asistența judiciară din oficiu se va prezenta în fața organelor de urmărire penală în timp util pentru a asigura asistența juridică obligatorie a învinuitului sau inculpatului, numai atunci când acesta nu este asistat de apărător ales sau în situația prevăzută de dispozițiile art. 171 alin. (4¹) din Codului de Procedură Penală.
24. Avocatul din oficiu desemnat în cauză se va asigura că învinuitului i se prezintă învinuirea care i se aduce și motivele pe care se întemeiază aceasta și că anterior audierii sale i-au fost aduse la cunoștință drepturile sale procesuale, consemnând aceste împrejurări într-un referat contrasemnat de învinuit, pe care îl va depune în dosarul de urmărire penală și în copie la dosarul întocmit de SAJ.
25. În ipoteza în care învinuitul sau inculpatul este asistat de apărător ales, referatul va cuprinde în mod obligatoriu mențiuni cu privire la existența și motivarea ordonanței sau rezoluției motivate prin care s-a dispus desemnarea unui apărător din oficiu și timpul afectat de apărătorul din oficiu studierii cauzei. În lipsa ordonanței sau rezoluției motivate prin care s-a dispus desemnarea unui apărător din oficiu și/sau a dovezii că apărătorul ales a fost încunoștințat cu privire la efectuarea actului, avocatului desemnat îi este interzis să asigure asistența juridică din oficiu.
26. Avocatul este dator să depună toate diligentele ca persoanei pe care o asistă să nu îi fie încălcate drepturile de care beneficiază în faza de urmărire penală și care sunt garantate atât de Constituția României, de Codul de Procedură Penală și în special de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.
27. Avocatul care asigură asistența judiciară din oficiu va formula plângere împotriva actelor efectuate de organele de urmărire penală atunci când consideră că sunt nelegale sau netemeinice, ori că aduc atingere drepturilor procesuale ale învinuitului sau inculpatului pe care îl asistă.
28. Avocatul din oficiu va formula cereri, excepții și va propune probe pentru a asigura o apărare calificată, în acord cu clientul pe care îl asistă, consemnând în referat solicitările beneficiarului în privința cererilor, excepțiilor și probatoriului.
29. În ipoteza în care în cauză mandatul avocatului din oficiu desemnat încetează prin asigurarea asistenței juridice prin avocat ales, acesta va menționa în referat activitățile prestate, îl va depune în dosarul de urmărire penală și în copie la dosarul întocmit de SAJ, urmând ca organul competent să se pronunțe asupra cuantumului onorariului convenit avocatului din oficiu pentru asistența deja asigurată.
30. În ipoteza în care cauza în care a fost desemnat avocat din oficiu este conexată altei cauze în care învinuitul este asistat de avocat ales, mandatul apărătorului din oficiu încetează de drept, urmând ca organul competent să se pronunțe asupra cuantumului onorariului convenit avocatului din oficiu pentru asistența deja asigurată în temeiul referatului depus de acesta.
31. În situația în care față de învinuit sau inculpat, se formulează propunere de arestare preventivă, avocatul din oficiu care a asigurat asistența judiciară asigură asistența și în fața instanțelor competente cu soluționarea în fond și în recurs a propunerii de arestare, atunci când a obținut și atestat în referat acordul special al beneficiarului.

32. Atunci când avocatul desemnat în faza de urmărire penală nu se poate prezenta la judecată privind propunerea de arestare preventivă provizorie ori atunci când nu a obținut acordul expres al beneficiarului, va anunța în cel mai scurt timp Serviciul de Asistență Judiciară din cadrul baroului iar acesta din urmă va desemna un avocat care îi va asigura asistența juridică obligatorie în fața instanțelor competente.
33. În cazul în care s-a dispus arestarea preventivă a învinutului sau inculpatului, în temeiul art. 172 alin. (2) din Codul de Procedură Penală, avocatul desemnat din oficiu va formula cerere spre a fi încunoștințat despre orice acte de urmărire penală vor fi efectuate în cauză și despre eventualele prelungiri ale arestării preventive, depunând o copie a acesteia și în dosarul format de SAJ, în temeiul căreia îi vor fi eliberate delegațiile aferente propunerilor de prelungire.
34. Serviciul de Asistență Judiciară va desemna de asemenea un alt avocat din oficiu numai atunci când avocatul din oficiu din faza de urmărire penală a notificat SAJ cu privire la imposibilitatea de a se prezenta la eventualele propuneri de prelungire a arestării preventive formulate în privința inculpatului pe care îl asistă sau atunci când acesta nu își menține acordul special manifestat, revocându-l în scris și comunicând aceasta împrejurare SAJ.
35. Avocatul din oficiu desemnat învinutului sau inculpatului care a rămas arestat, va participa la prezentarea materialului de urmărire penală și va obține viza organului de urmărire penală pe referatul final, moment în care va înceta activitatea de asistență exercitată în cursul fazei de urmărire penală.
36. În ipoteza în care cauza în care a fost desemnat apărător din oficiu este conexată altei cauze în care învinuitul este asistat de alt avocat din oficiu, învinuitul va fi asistat de primul avocat desemnat în cauză, mai puțin în situația în care acesta notifică SAJ renunțarea sa la mandat.
37. În mod excepțional, în situația în care învinuitul sau inculpatul a fost sau este arestat, asistența din oficiu la verificarea legalității arestării preventive va fi asigurată de avocatul care a asigurat asistența juridică atât în cursul urmăririi penale cât și la arestarea sau prelungirea arestării învinuitului/inculpatului.
38. În ipoteza în care cauza înregistrează o disjungere, avocatul care a asigurat asistența juridică din oficiu are prioritate la desemnarea în cauza disjunsă.

Cercetarea judecătorească

39. Urmare cererii motivate și prelabile a instanțelor de judecată, SAJ va desemna inculpatului/inculpaților și părții/părților vătămate câte un avocat din oficiu, în măsura în care părțile care necesită asistența juridică din oficiu nu vor avea interese contrare.
40. Avocatul care a asigurat asistența judiciară din oficiu în cursul urmăririi penale va asigura asistența și în fața instanțelor competente cu soluționarea cauzei, atunci când a obținut și atestat în referat acordul special al beneficiarului.
41. Asistența judiciară din oficiu încetează de drept în situația în care partea este asistată de avocat ales.
42. În ipoteza în care în cauză mandatul avocatului din oficiu desemnat încetează prin asigurarea asistenței juridice prin avocat ales, acesta va menționa în referat activitățile prestate, îl va depune la dosarul cauzei și în copie la dosarul întocmit de SAJ, urmând ca organul competent să se pronunțe asupra cuantumului onorariului convenit avocatului din oficiu pentru asistența deja asigurată.
43. Asistența judiciară din oficiu încetează de drept odată cu epuizarea fiecărei faze a cercetării judecătorești în măsura în care partea asistată nu își menține acordul special manifestat, cu consecința desemnării unui alt avocat din oficiu conform principiilor mai jos stabilite.
44. În măsura în care în referatul depus odată cu epuizarea fiecărei faze a cercetării judecătorești este obținut și atestat acordul expres al părții de a fi asistat de același avocat, acesta va fi desemnat cu prioritate.
45. Avocatul din oficiu desemnat pentru o fază a cercetării judecătorești va fi desemnat să asiste partea și în recursul împotriva încheierilor ce pot fi atacate separat, în măsura în care a obținut și atestat acordul special al părții.
46. Imposibilitatea de prezentare la termen sau la recursul la încheiere va fi notificată de îndată SAJ și instanței de recurs, anterior termenului acordat în cauză sau termenului stabilit pentru soluționarea recursului, astfel încât să poată fi desemnat un alt avocat care îl va substitui pe avocatul inițial desemnat pentru termenul respectiv sau în cauza respectivă.

47. Referatele cu privire la asistența juridică asigurată în cauză vor fi depuse atât la instanța de judecată cât și la SAJ.

Executarea pedepselor

48. Cauzele având ca obiect amânarea sau întreruperea executării pedepsei și înlăturarea sau modificarea pedepsei vor fi repartizate conform principiilor mai jos enunțate.
49. Cauzele având ca obiect contestații la executare sau schimbări în executarea unor hotărâri vor fi repartizate cu prioritate avocatului din oficiu care a asigurat asistența juridică în ultima fază a cercetării judecătorești în măsura în care a obținut și atestat acordul special al părții.

Asistența extrajudiciară în cadrul ajutorului public judiciar

50. Asistența extrajudiciară se poate acorda prin avocat ales sau desemnat de Serviciul de Asistență Judiciară și constă în acordarea de consultații, formularea de cereri, petiții, sesizări, inițierea altor asemenea demersuri legale, precum și în reprezentarea în fața unor autorități sau instituții publice, altele decât cele judiciare sau cu atribuții jurisdicționale, în vederea realizării unor drepturi sau interese legitime.
51. Asistența extrajudiciară subvenționată în parte se asigură numai prin avocat ales.
52. În vederea asigurării dreptului beneficiarului de a își alege avocatul, SAJ va afișa în loc vizibil și va publica în mediu informatic tabloul/lista avocaților care au optat pentru asigurarea asistenței judiciare ca formă a ajutorului judiciar și, în măsura posibilului, certificarea specializării acestora ori date din dosarele profesionale numai în baza cererii speciale și încuviințate de consiliul baroului, formulată de către avocații înscriși în listă.
53. Funcționarul șef al serviciului va certifica datele publicate, după verificarea acestora și a îndeplinirii condițiilor cerute pentru afișare.
54. În ipoteza asigurării asistenței judiciare prin avocat desemnat, funcționarii SAJ vor verifica sumar admisibilitatea cererii și vor formula un referat scris cu propunerea de admitere/respingere a cererii pe care o vor înainta spre competentă soluționare decanului, consilierilor sau avocaților referenți.
55. SAJ va desemna un avocat în considerarea compatibilității avocatului, a specializării acestuia, a complexității cauzei, a veniturilor obținute în urma asistenței judiciare *lato sensu* și a vechimii în profesie, repartizându-le cu precădere tinerilor avocați, stagiași sau definitivi.
56. SAJ va colecta și centraliza toate plângerile, sesizările și cererile beneficiarilor asistenței extrajudiciare și ale avocaților care o asigură, iar funcționarul șef al serviciului va întocmi referate cu propuneri de soluții pe care le va înainta organelor de conducere competente.
57. Asistența extrajudiciară se acorda numai persoanelor fizice având domiciliul sau reședința obișnuită în România sau într-un alt stat membru al Uniunii Europene, care îndeplinesc condițiile prevăzute de OUG 51/2008 și de Legea 51/1995 modificată și completată în condițiile prevăzute de prezenta Hotărâre.
58. Asistența extrajudiciară se acordă persoanelor fizice în situația în care solicitantul îndeplinește cumulativ următoarele condiții:
- a) este cetățean român, ori cetățean străin sau apatrid, și are domiciliul sau reședința în România;
 - b) are, conform legii, domiciliul sau reședința pe teritoriul României sau într-un alt stat membru al Uniunii Europene;
 - c) se află în situația în care nu poate face față cheltuielilor unui proces sau celor pe care le implică obținerea unor consultații juridice în vederea apărării unui drept sau interes legitim în justiție, fără a pune în pericol întreținerea sa ori a familiei sale în condițiile determinate de normele legale;
 - d) nu este exclus sau, după caz, decăzut din dreptul de a solicita acordarea de asistență juridică în temeiul prezentei legi ori al unei legi speciale, după caz;
 - e) cererea de asistență extrajudiciară i-a fost încuviințată de instanța competentă sau de către decanul baroului, atunci când drepturile sale materiale ar fi prejudiciate prin întârziere.
59. Cetățenii străini și apatrizii beneficiază de asistență extrajudiciară în condițiile OUG nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar și/sau numai potrivit tratatelor și acordurilor iar, în lipsa acestora, numai

- pe bază de reciprocitate. În cazul cetățenilor aparținând statelor membre ale Uniunii Europene sunt aplicabile dispozițiile prevăzute de legislația aplicabilă.
60. Asistența extrajudiciară subvenționată integral se acordă persoanelor fizice care fac dovada faptului că venitul mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul prevăzut de normele legale în vigoare.
 61. Prin familie se înțelege soțul, soția, persoanele care domiciliază și gospodăresc împreună cu solicitantul și persoanele care se află, potrivit, legii, în întreținerea lor.
 62. La stabilirea venitului se iau în calcul orice venituri periodice, precum salarii, indemnizații, onorarii, rente, chirii, profit din activități comerciale sau dintr-o activitate independentă și altele asemenea, precum și sumele datorate în mod periodic, cum ar fi chiriile și obligațiile de întreținere.
 63. În vederea aprobării asistenței extrajudiciare în situații speciale se vor lua în considerare și următorii factori, enumerați exemplificativ:
 - a) situația materială, respectiv averea imobiliară și mobilă, certificată prin declarație pe propria răspundere;
 - b) situația familială;
 - c) starea sănătății solicitantului și, după caz, a celorlalți membri ai familiei sale;
 - d) profesia și locul de muncă;
 - e) vârsta;
 - f) alte situații sau împrejurări speciale care pot fi avute în vedere și care exercită o înrăurire însemnată asupra situației patrimoniale a solicitantului și familiei sale (popriri ale venitului, despăgubiri datorate, efectele calamităților sau altor situații excepționale s.a.).
 64. Asistența extrajudiciară constă în acordarea de consultații, formularea de cereri, petiții, sesizări, inițierea altor asemenea demersuri legale, precum și în reprezentarea în fața unor autorități sau instituții publice, altele decât cele judiciare sau cu atribuții jurisdicționale, în vederea realizării unor drepturi sau interese legitime, inclusiv în cursul soluționării pe căi alternative a disputelor ce pot face obiectul acestora.
 65. Avocatul care a asigurat asistența extrajudiciară devine incompatibil cu asigurarea asistenței judiciare.
 66. Avocatul care asigură asistența extrajudiciară va notifica motivat de îndată SAJ atunci când se va afla în imposibilitate de a își continua mandatul și de a își asigura substituirea, neîndeplinirea acestei obligații constituind abatere specifică gravă sau, după caz, abatere disciplinară.
 67. Serviciile de Asistență judiciară vor îndruma solicitanții către instanțele competente, punând la dispoziția acestora formularele de cerere în forma avizată de consiliile barourilor și, în mod excepțional, vor asigura asistența în completarea acestora, avocatul desemnat pentru redactarea cererii având prioritate la repartizarea cauzei.
 68. Simpla redactare a cererii de acordare a ajutorului public judiciar nu atrage incompatibilitatea avocatului, neconstituind *per se* una dintre activitățile cuprinse în asistența extrajudiciară.
 69. Plata onorariilor convenite avocaților care asigură asistență extrajudiciară în temeiul aprobării decanului se dispune de către instanța competentă prin încheierea care încuviințează asistența judiciară, pronunțată în temeiul dispozițiilor obligatorii ale protocolului încheiat între UNBR și MJ.
 70. Avocatul desemnat de decan să asigure asistența extrajudiciară părții ale cărei drepturi pot fi prejudiciate de întârziere se va limita la actele care nu suferă amânare și care întrerup cursul prescripției ori stingerii drepturilor sau al decăderii, după care va sesiza de îndată instanța în vederea încuviințării asistenței extrajudiciare, inclusiv a activităților deja desfășurate în baza aprobării decanului.

Asistența judiciară stricto sensu

71. Asistența judiciară se poate acorda prin avocat ales sau desemnat de Serviciul de Asistență Judiciară și constă în asistarea juridică sau reprezentarea solicitantului în proceduri judiciare, formularea de cereri, petiții, sesizări, apărări în fața autorităților judiciare sau cu atribuții jurisdicționale, în vederea realizării unor drepturi sau interese legitime.
72. Asistența judiciară subvenționată în parte se asigură numai prin avocat ales.
73. SAJ va desemna, **în baza** încheierii instanței de judecată dată în temeiul art. 15 din OUG nr. 51/2008, un avocat în considerarea compatibilității avocatului, a specializării acestuia, a complexității cauzei, a

- veniturilor obținute în urma asistenței judiciare *lato sensu* și a vechimii în profesie, repartizându-le cu precădere tinerilor avocați, stagieri sau definitiv.
74. SAJ va colecta și centraliza toate plângerile, sesizările și cererile beneficiarilor asistenței judiciare și ale avocaților care o asigură, iar funcționarul șef al serviciului va întocmi referate cu propuneri de soluții pe care le va înainta organelor de conducere competente.
 75. Avocatul care asigură asistența judiciară va notifica motivat de îndată SAJ atunci când se va afla în imposibilitatea de a își continua mandatul și de a își asigura substituirea, neîndeplinirea acestei obligații constituind abatere specifică gravă sau, după caz, abatere disciplinară.
 76. Dispozițiile privind eligibilitatea solicitantului sau a avocatului pentru asigurarea asistenței extrajudiciare se aplică în măsura în care nu contravin dispozițiilor speciale care guvernează asistența judiciară *stricto sensu*.
 77. Plata onorariilor convenite avocaților care asigură asistența judiciară se va face pe baza deciziei decanului, de către Tribunal sau de Ministerul Justiției.
 78. Avocatul desemnat de decan să asigure asistența judiciară părții ale cărei drepturi pot fi prejudiciate de întârziere se va limita la actele care nu suferă amânare și care întrerup cursul prescripției ori stingerii drepturilor sau al decăderii, după care va sesiza de îndată instanța în vederea încuviințării asistenței judiciare, inclusiv a activităților deja desfășurate în baza aprobării decanului, în măsura în care ulterior activității urgente a încheiat un contract de asistență juridică.
 79. Avocatul care a asigurat asistența judiciară în urma desemnării de către decan nu se poate folosi de această împrejurare în negocierea contractului cu beneficiarul, încălcarea acestei dispoziții constituind abatere specifică gravă.
 80. În măsura în care nu se ajunge la acordul de voință cu beneficiarul, avocatul ales de solicitantul asistenței căruia i-a fost încuviințată asistența judiciară va retroceda o fracțiune din onorariu, proporțională cu activitatea prestată, avocatului pe care l-a înlocuit, disputele privind întinderea acestuia fiind supuse arbitrajului de către decan.
 81. În cursul judecății, SAJ va desemna un avocat care va asigura asistența judiciară numai pentru durata unei faze procesuale, la cererea persoanei interesate, care însă o poate reînnoi, în condițiile legii, după parcurgerea fiecărei etape procesuale.
 82. Asistența judiciară în cauze civile include și asistența juridică la executarea silită ulterioară a titlului executoriu.
 83. Asistența judiciară nu se acordă în următoarele situații:
 - a) atunci când acordarea asistenței judiciare nu este justificată din punct de vedere al beneficiului care l-ar aduce persoanei solicitante;
 - b) atunci când pretenția este vădit nejustificată, neîntemeiată sau, după caz, inadmisibilă;
 - c) în cazul cetățenilor străini sau persoanelor juridice străine solicitante, atunci când legislația lor națională nu prevede un tratament similar pentru cetățenii români;
 - d) atunci când solicitantul a fost decăzut din dreptul de a beneficia de asistență judiciară.
 84. Cererea de acordare a asistenței se depune la Serviciul de Asistență Judiciară al baroului și se soluționează de urgență, în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării, prin decizie de admitere ori de respingere, după caz, de Decanul baroului sau de persoana desemnată potrivit art. 157 alin. (3) din Statutul profesiei.
 85. În cazurile când asistența judiciară a fost încuviințată de instanță fără să fie avut în vedere un contract de asistență juridică, ci doar un buget alocat din fondul pentru ajutor public judiciar și încheierea a fost comunicată baroului, SAJ va afișa la loc vizibil și în mediu informatic copia încheierii pentru un termen de cel puțin 3 zile, atunci când condițiile cauzei permit acest lucru, și va desemna pe unul dintre avocații interesați care au solicitat în scris acest lucru, ales potrivit criteriilor prevăzute de prezentul regulament ori de instrucțiunile, dispozițiile și normele emise în temeiul acestuia. În lipsa oricărei cereri, SAJ va desemna un avocat care a formulat opțiunea periodică în acest sens, care nu poate refuza decât motivat desemnarea.
 86. Hotărârea sau decizia prevăzută la alin. (1) sau (2) se comunică solicitantului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii, dar cu cel puțin șapte zile anterior termenului acordat în cauza.
 87. Aprobarea decanului privind acordarea de asistență judiciară se trimite imediat SAJ pentru desemnarea unui avocat înscris în lista de repartiții.

88. După posibilități, decanul baroului desemnează avocatul indicat sau ales de persoana căreia i se acordă asistența judiciară dintre persoanele înscrise în Registrul baroului pentru acordarea asistenței judiciare.
89. SAJ aduce la cunoștința autorității care a solicitat în scris asistența judiciară numele avocatului desemnat, sediul profesional al acestuia și datele de contact aflate în evidențele sale.
90. Avocatul desemnat poate să fie substituit de un alt avocat înscris în Registrul baroului pentru acordarea asistenței judiciare.
91. În situații excepționale, dacă asigurarea asistenței judiciare implică activități desfășurate pe raza altui barou, avocatul desemnat este obligat să anunțe, în scris, conducerea SAJ, care, prin Decanul baroului, va anunța, în termen util Decanul baroului în raza teritorială a căruia se asigură asistența judiciară de un avocat care este membru al altui barou.
92. La cererea justificată a avocatului care asigură asistența judiciară, avocatul desemnat poate fi înlocuit de conducerea SAJ, exclusiv în situații temeinic motivate, onorariul încasat urmând a fi retrocedat avocatului substituent proporțional cu activitatea prestată, disputele fiind supuse arbitrajului decanului.
93. Persoana căreia i s-a acordat asistență judiciară este obligată să înștiințeze organul care a încuviințat asistența judiciară în forma apărării prin avocat sau decanul baroului, asupra modificărilor intervenite în condițiile pe care se bazează acordarea asistenței judiciare, dacă situația materială a beneficiarului s-a îmbunătățit simțitor și poate să facă față, în tot sau în parte, cheltuielilor pentru care s-a acordat asistența.
94. Avocatul desemnat să asigure asistența judiciară este obligat, de îndată ce a luat cunoștință de îmbunătățirea situației materiale a beneficiarului asistenței, să încunoștințeze SAJ cu privire la modificarea intervenită.
95. În cazul în care persoana respectivă nu va înștiința la timp despre schimbările intervenite în condițiile prevăzute de articolul precedent, aceasta poate fi obligată de organul care a dispus suspendarea sau, după caz, revocarea, în tot sau în parte, a deciziei de acordare a asistenței judiciare, să achite cheltuielile făcute din momentul intervenirii schimbării.
96. Tipul și volumul activității desfășurate de avocat se certifică printr-un referat scris al avocatului, conform formularului adoptat de conducerea SAJ.

Asistența judiciară specială

97. Dispozițiile prezentului capitol se aplică în toate cazurile în care asistența judiciară *lato sensu* sau gratuită este prevăzută în prevederi speciale, derogatorii de la dreptul comun, în măsura în care nu contravin acestora (exemplificativ enumerate în continuare: asistența refugiaților și azilanților, asistența la dobândirea cetățeniei, asistența specială a copilului, asistența specială a victimei violenței în familie).
98. Desemnarea avocaților care vor asigura asistența juridică se face de SAJ la cererea organelor competente sau a persoanelor interesate, potrivit criteriilor compatibilității avocatului, a specializării acestuia, a complexității cauzei, a veniturilor obținute în urma asistenței judiciare *lato sensu* și a vechimii în profesie, repartizându-le cu precădere tinerilor avocați, stagiași sau definitivi.
99. Plata onorariilor convenite pentru asistența judiciară asigurată se face potrivit dispozițiilor cuprinse în legile speciale.

REPARTIZAREA CAUZELOR

Principii

100. Principiul fundamental al funcționării SAJ îl constituie asigurarea asistenței judiciare *lato sensu* efective prin desemnarea prealabilă a avocatului potrivit criteriilor compatibilității, specializării și al aplicării principiului confraternității, în lipsa alegerii exprese de către solicitantul asistenței.
101. Fiecare componentă a asistenței judiciare este guvernată de principii proprii, determinate de specificul activităților, care guvernează repartizarea cauzelor.
102. Prin normele și instrucțiunile emise în temeiul prezentului regulament se stabilesc criteriile de repartizare a cauzelor specifice fiecărui sector de activitate și subdomeniilor acestuia.

103. În cazul asistenței judiciare obligatorii, în vederea asigurării unei asistențe efective și de calitate, se stabilește un plafon total de cauze desemnate fiecărui avocat în vederea asigurării asistenței juridice.
104. Depășirea plafonului permis determină de drept suspendarea dreptului de a formula opțiuni pentru perioade limitate.
105. Asistența judiciară obligatorie (din oficiu) va fi asigurată numai în urma desemnării prealabile de către SAJ, potrivit criteriilor compatibilității, specializării și al aplicării principiului confraternității.
106. Excepția de la criteriul aplicării principiului confraternității (fundamentată pe creșterea calității asistenței asigurate în condițiile cunoașterii amănunțite a dosarului și pe eficientizarea asistenței juridice sub aspectul timpului afectat studierii cauzei) o constituie desemnarea avocatului ca urmare a opțiunii sale pentru continuitatea asistenței asigurate în cauza, în etapa sau fazele următoare ale procesului penal, condiționată de obținerea și atestarea acordului expres al beneficiarului asistenței juridice *stricto sensu* și/sau din oficiu.
107. Pentru stimularea avocaților care optează pentru continuitatea asistenței, acesta nu va fi socotită atunci când se apreciază asupra distribuirii cauzelor și nici atunci când numai aceasta determină depășirea plafonului.
108. În situația în care avocatul din oficiu desemnat nu optează să asigure asistența juridică în temeiul principiului continuității, cauzele vor fi redistribuite avocaților desemnați potrivit criteriilor adoptate prin normele metodologice.
109. Pentru a stimula avocații care optează pentru asigurarea asistenței obligatorii în cursul nopții, al sâmbetelor și al sărbătorilor legale, la stabilirea repartizării cauzelor va fi avut în vedere numai numărul părților asistate, fără a fi luați în considerare factorii de multiplicare specifici.
110. Asistența juridică ce urmează a fi asigurată în penitenciare, locuri de deținere și în afara localității de reședință a judecătorei în raza căreia asigură asistența obligatorie va fi repartizată avocaților care au formulat opțiuni în acest sens, după criteriile mai sus stabilite.
111. În cazul egalității de părți asistate, prioritatea la repartizare a cauzelor se stabilește în funcție de datele consemnate în dosarul profesional.
112. Repartizarea cauzelor de pe rolul judecătorilor se face cu precădere către stagiați.
113. Asistența extrajudiciară sau asistența judiciară este asigurată prin avocat ales de solicitant, direct ori din lista afișată sau prin avocat desemnat de SAJ în urma sesizării formulate de instanța care a încuviințat-o.
114. Cauzele în care SAJ desemnează un avocat în vederea asigurării asistenței judiciare sau extrajudiciare vor fi repartizate potrivit criteriilor compatibilității, specializării și al aplicării principiului confraternității, atunci când beneficiarul nu își exercită dreptul de a își alege avocatul.
115. Asistența judiciară specială va fi acordată potrivit dispozițiilor legale speciale care o guvernează și, acolo unde legea specială nu dispune, potrivit normelor adoptate de consiliile barourilor.
116. Cauzele repartizate potrivit articolelor 115 și 116 vor fi socotite în cuprinsul plafonului de repartizare, reglementat prin normele și instrucțiunile emise în temeiul prezentului regulament.
117. Avocații pensionari CAAV sau ai oricărui alt sistem de pensii și avocații care nu au făcut dovada încheierii asigurării de răspundere profesională nu au vocație pentru desemnarea în vederea asigurării nici unei forme de asistență judiciară.

Opțiunea

118. Opțiunea reprezintă manifestarea de voință și angajamentul avocatului de a asigura asistența juridică din oficiu, asistența judiciară și extrajudiciară sau asistența specială în cauzele în care va fi desemnat.
119. Opțiunea va cuprinde datele de identificare ale avocatului, coordonatele de contact, specificarea componentelor de asistență judiciară pentru care optează, mențiunea că a luat cunoștință de dispozițiile prezentului regulament și orice alte date stabilite pe cale de norme sau instrucțiuni.
120. Până la data de 15 ianuarie a fiecărui an, avocații interesați să asigure asistența judiciară gratuită sau din oficiu vor formula opțiuni în acest sens, pe care le vor depune personal sau prin colaboratori ori le vor expedia prin orice mijloace de comunicare (fax, e-mail, curierat rapid), apte să asigure primirea opțiunii în termen și dovada de primire.
121. Opțiunile avocaților interesați să asigure asistența judiciară gratuită sau din oficiu se vor afișa în data de 16 ianuarie a fiecărui an, pentru eventuale contestații, care pot fi depuse în termen de 5 zile de la afișare.

122. Contestațiile se vor soluționa în termen de 5 zile de la depunere de către decanul baroului împreună cu consilierul delegat.
123. Consiliile barourilor vor putea hotărî ca opțiunile avocaților să fie făcute și pentru perioade mai scurte.
124. Renunțarea la opțiune se poate face doar motivat, cu aprobarea decanului.
125. Dacă pe parcursul anului alți avocați doresc să opteze, cererea se va afișa după aprobarea expresă a consiliului baroului.
126. Funcționarii SAJ vor centraliza opțiunile formulate și vor întocmi liste pe care le vor afișa vizibil în incinta spațiilor SAJ și le vor publica în format electronic.
127. Lista tuturor opțiunilor centralizate va fi afișată la sfârșitul celei de-a 11-a zi și va putea fi contestată de autorii opțiunilor nemenționate sau incomplet menționate până la sfârșitul celei de-a 12-a zi a lunii.
128. Constațiile vor fi colectate de funcționarii SAJ eliberându-se dovadă în acest sens și vor fi soluționate de funcționarul șef iar lista astfel completată va fi publicată.
129. Constațiile autorilor opțiunilor omise sau incomplet formulate împotriva listei completate vor fi primite numai în cursul celei de-a 13-a zi a lunii și soluționate de avocații referenți delegați în acest scop cel mai târziu în a 15-a zi a lunii.
130. Propunerea de repartizare formulată de funcționarul șef va fi întocmită cel mai târziu în 17-a zi a lunii, după consultarea avocaților referenți și/sau a consilierilor coordonatori, va fi publicată prin afișare și publicare în format informatic și va fi înaintată consilierilor coordonatori spre aprobare.
131. Propunerea de repartizare poate fi contestată de toți avocații care au formulat opțiuni până cel mai târziu în cea de-a 19-a zi a lunii, iar repartizarea aprobată de consilierii coordonatori în urma contestațiilor va fi publicată cel târziu în a 21-a zi a lunii și înaintată spre aprobare decanului, împreună cu contestațiile soluționate.
132. În cea de-a 23-a zi lunii decanul va aproba sau amenda repartizarea întocmită de consilieri, o va publica și va dispune eliberarea delegaților, astfel încât avocații desemnați pentru primele zile ale lunii să poată studia dosarele repartizate.
133. Toate contestațiile vor fi înregistrate în mod similar opțiunilor iar publicarea listelor, a propunerii de repartizare și a repartizărilor se va realiza atât prin afișare, cât și prin publicare în mediu informatic.

Evidența

134. SAJ va ține evidența triplă a repartizărilor cauzelor, structurată după numele sau denumirea părții asistate, după numărul de înregistrare al cauzei la organul competent și după numele avocatului desemnat în cauză.
135. Evidențele vor fi ținute atât pe suport material, consultarea acestora de către orice avocat interesat fiind permisă în condițiile instrucțiunilor emise cât și afișate în mediu informatic.
136. Onorariile încasate ca urmare a asigurării asistenței juridice din oficiu sau a desemnării în vederea asigurării asistenței judiciare, extrajudiciare sau speciale sunt informații de interes public.
137. Formularea opțiunii determină notarea acesteia, a sancțiunilor specifice și a participărilor la conferințele de pregătire și la sesiunile de consultări, a dovezii de încheiere a asigurării de răspundere profesională în dosarul profesional de către funcționarii SAJ.
138. Orice asemenea notări în dosarul profesional se comunică avocatului, periodic, cu ocazia formulării opțiunii.

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE AVOCAȚILOR CARE ASIGURĂ ASISTENȚA JURIDICĂ DIN OFICIU SAU GRATUITĂ

139. Funcționarii SAJ vor întocmi un dosar de opțiuni al fiecărui avocat interesat și un dosar cu cereri de continuitate și cu copii ale fiecărei delegații corespunzător fiecărei cauze.
140. Pentru activitatea profesională desfășurată în cauzele în care au fost desemnați din oficiu și în cauzele în care au asigurat asistența extrajudiciară, avocații au dreptul la onorariu conform plafoanelor stabilite prin Protocoalele încheiate între UNBR și Ministerul Justiției.
141. Pentru activitatea profesională desfășurată în cauzele în care au asigurat asistența judiciară, avocații au dreptul la onorariul convenit cu solicitantul, ce urmează a fi achitat din fondul special, fondul pentru

- ajutor public judiciar, în limitele stabilite potrivit dispozițiilor legale și dispus prin încheierea de admitere a asistenței judiciare și eventuala diferență, din resursele proprii ale solicitantului.
142. Contestațiile și cererile privind onorariile stabilite de funcționarii SAJ se soluționează de decanul baroului sau de consilierii delegați în acest sens. Decizia decanului poate fi atacată la consiliul baroului.
 143. Avocații desemnați din oficiu au dreptul să refuze contactul cu clientul în prezența reprezentantului organului de urmărire penală sau de cercetare penală ori a oricărei autorități publice, precum și în cazul în care există ori au cunoștință de un sistem de control al contactului cu clientul.
 144. Avocații au dreptul și obligația să formuleze sesizări cu privire la abaterile săvârșite de avocații care asigură asistența juridică din oficiu.
 145. Avocații au dreptul să formuleze plângeri și contestații împotriva actelor și dispozițiilor funcționarilor SAJ, ale funcționarului șef, ale avocaților referenți, ale consilierilor și ale decanului.
 146. Avocații au dreptul să propună modificări și amendamente ale prezentului regulament, ale instrucțiunilor și normelor emise în temeiul acestuia, precum și recomandări de conduită, propunerile complete urmând a fi puse în discuție cu ocazia sesiunilor de consultări și/sau afișate atunci când decanul sau consilierii dispun astfel.
 147. Avocații au dreptul să participe la conferințele de pregătire profesională și la sesiunile de consultări, atunci când dreptul nu le-a fost suspendat pentru abateri specifice.
 148. Avocații au obligația să fie asigurați pentru răspundere profesională și să depună periodic la dosarul profesional o copie a asigurării încheiate sau a înnoirii acesteia.
 149. Avocații care au formulat opțiuni pentru asistența juridică într-un sector de activitate nu pot refuza nemotivat desemnarea notificată prin orice mijloace de SAJ.
 150. Avocații care au formulat opțiuni pentru asistența juridică într-un sector de activitate au obligația de a se asigura ca mijloacele de comunicare indicate în opțiune să fie în permanentă stare de funcționare și în caz contrar să notifice de îndată această împrejurare SAJ, indicând mijloace alternative de contactare.
 151. Avocații care au refuzat desemnarea sunt obligați ca în termen de trei zile de la manifestarea refuzului să îl justifice în scris.
 152. Avocații desemnați pentru asistența juridică din oficiu, asistența judiciară și extrajudiciară sau asistența specială sunt datori să studieze temeinic cauzele care le-au fost încredințate, să se prezinte la fiecare termen la instanțele de judecată sau la organele de urmărire penală ori la alte instituții, conform mandatului încredințat, să manifeste conștiinciozitate și probitate profesională, să pledeze cu demnitate față de judecători și de părțile din proces, să depună concluzii scrise sau note de ședință ori de câte ori natura sau dificultatea cauzei cere aceasta ori instanța dispune în acest sens.
 153. Avocații nu pot asista sau reprezenta părți cu interese contrare în aceeași cauză sau în cauze conexe.
 154. În asemenea situații, avocații desemnați sunt obligați să încunoștințeze SAJ pentru a lua măsurile ce se impun, în sensul înlocuirii acestora sau al desemnării unor avocați suplimentari în cauză, care să asigure apărarea celor aflați în conflict de interese.
 155. Avocații nu pot fi ascultați ca martori și nu pot furniza relații nici unei autorități sau persoane cu privire la cauza care le-a fost încredințată, decât dacă au dezlegarea prealabilă, expresă și scrisă a clienților.
 156. Calitatea de martor are întâietate față de calitatea de avocat cu privire la faptele și împrejurările pe care le-a cunoscut înainte de a fi devenit apărător. Dacă a fost ascultat ca martor, avocatul nu mai poate desfășura nici o activitate profesională în acea cauză.
 157. Avocatul care acordă asistență judiciară, extrajudiciară, specială sau din oficiu nu are dreptul să primească de la cel asistat sau reprezentat o remunerație sau alte mijloace pentru acoperirea cheltuielilor, cu excepția situației când s-a convenit încheierea unui contract de asistență juridică, cu notificarea SAJ.
 158. Avocații care asigură asistența judiciară *lato sensu* au obligația de a formula cereri și excepții și de a propune probe pentru clienții pe care îi asistă, în funcție de specificul cauzei și numai după consultarea prealabilă și cu acordul acestora, menționând aceste împrejurări în cuprinsul referatului.
 159. Avocații au obligația să retrocedeze fracțiuni din onorariu, proporționale cu activitatea prestată, confrăților care îi substituie sau pe care îi substituie, disputele în acest sens fiind supuse arbitrajului decanului.

160. Referatul privind asistența acordată în cauză se depune la organul competent la încetarea de drept a asistenței din oficiu sau a asistenței speciale.
161. Copia referatului, vizată de organul competent, se depune la SAJ în termen de 3 zile de la data eliberării.
162. Avocații desemnați din oficiu sunt datori să formuleze și să depună referate explicative la solicitarea consilierilor coordonatori ori a funcționarului șef al SAJ.
163. Solicitarea referatului se comunică de către funcționarii SAJ în scris, prin orice mijloace de comunicare la distanță (fax, e-mail, curierat rapid) apte să asigure primirea referatului în termenul solicitat, la coordonatele indicate de avocatul desemnat prin formularul de opțiune sau se comunică verbal, direct sau telefonic, împrejurare consemnată în scris de către funcționarul competent.
164. Termenul de depunere este de 48 de ore, dacă nu s-a dispus altfel în cazul referatului solicitat de consilieri, respectiv de 72 de ore în cazul solicitării funcționarului șef.
165. În situații urgente, impuse de asigurarea bunei desfășurări a actului de justiție, termenul obligatoriu poate fi redus până la limita a două ore, iar referatul poate fi înlocuit de lămuriri verbale, consemnate într-o minută întocmită de funcționarii SAJ și însușită în cel mai scurt termen de avocatul desemnat.
166. Referatul poate fi depus personal sau prin colaboratori, prin orice mijloace de comunicare la distanță (fax, e-mail, curierat rapid), apte să asigure primirea referatului în termenul solicitat.

DELEGAȚII CU REGIM SPECIAL

167. După orele de program, respectiv în perioada luni – vineri, între orele 18 și 6, precum și în intervalul vineri ora 15 – luni ora 08 dimineața, activitatea va fi organizată după cum urmează :
168. În fiecare vineri, între orele 08 și 13, avocații aflați pe listele de serviciu se vor prezenta în mod obligatoriu la responsabilul cu asistența juridică și vor ridica 5 delegații în alb, sub semnătură. Numai în intervalul prevăzut la pct. 168, solicitările organelor de urmărire penală sau ale instanței de judecată, pot fi făcute direct avocaților de pe listele de serviciu.
169. În ziua lucrătoare imediat următoare, avocatul care s-a prezentat la urmărirea penală ori la instanță și a completat delegația în alb va prezenta responsabilului SAJ adresa întocmită de organul de urmărire penală ori de instanță, cu numele avocatului, data și ora solicitării și mențiunea că nu a fost solicitat alt avocat în cauză, pentru a se verifica legalitatea acesteia și pentru a fi luată în evidență.
170. Utilizarea delegațiilor cu regim special în afara acestor situații de urgență constituie abatere disciplinară

RĂSPUNDERI ȘI SANCTIUNI

171. Fapta decanului, consilierului sau avocatului referent care cu rea credință își îndeplinește necorespunzător sau cu rea credință nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin în temeiul acestui regulament constituie abatere disciplinară gravă.
172. Îndeplinirea cu întârziere a obligației de a asigura asistența judiciară din oficiu sau extrajudiciară sau judiciară *stricto sensu* săvârșită cu rea credință sau din neglijență constituie abatere specifică.
173. Este apărat de răspundere avocatul care a întârziat din motive neimputabile sie și care a formulat în prealabil cerere în acest sens organului solicitant, comunicând și SAJ un exemplar al acesteia.
174. În măsura în care întârzierea a produs consecințe grave asupra bunei desfășurări a cauzei sau a ședinței de judecată, aceasta constituie abatere specifică gravă.
175. Neîndeplinirea cu rea credință ori din neglijență a obligației de a notifica SAJ și instanța competentă cu privire la imposibilitatea de prezentare sau de a își asigura substituirea acolo unde regulamentul permite aceasta constituie abatere specifică gravă.
176. Neîndeplinirea obligației de a asigura asistența juridică din oficiu ori extrajudiciară sau judiciară *stricto sensu*, fără a solicita SAJ în prealabil substituirea și fără a comunica această împrejurare organului competent constituie abatere specifică gravă în concurs ideal cu abatere disciplinară gravă.
177. Asigurarea asistenței judiciare extrajudiciară sau judiciară *stricto sensu* sau din oficiu fără desemnare prin eliberarea prealabilă a delegației de către SAJ constituie abatere specifică gravă în concurs ideal cu abatere disciplinară gravă. Nu există cauze care înlătură caracterul de abatere al acestei fapte.
178. Este apărat de răspundere avocatul aflat în imposibilitate obiectivă de a își îndeplini această obligație.

179. Refuzul nemotivat de a asigura asistența juridică din oficiu sau extrajudiciară sau judiciară *stricto sensu* în sectorul de activitate pentru care s-a formulat opțiune constituie abatere specifică gravă.
180. Omisiunea de a justifica în scris refuzul de a asigura asistența juridică din oficiu sau gratuită constituie abatere specifică.
181. Omisiunea de a notifica SAJ schimbarea coordonatelor de contact ori funcționarea defectuoasă a acestora constituie abatere specifică.
182. Refuzul repetat în cursul unei luni calendaristice de a asigura asistența ca urmare a desemnării, chiar motivat, constituie abatere specifică.
183. Omisiunea avocatului desemnat de a încunoștința în termen de cinci zile SAJ cu privire la schimbarea temeiurilor care au determinat admiterea sau aprobarea cererii de asistență extrajudiciară sau judiciară constituie abatere specifică grava.
184. Nerespectarea termenului de depunere a referatului constituie abatere specifică.
185. Nerespectarea termenului de depunere a referatului care a produs consecința de a influența repartizarea cauzelor constituie abatere specifică gravă.
186. Formularea tardivă, cu rea credință, a unei sesizări, cu mai puțin de 10 zile înaintea termenului acordat în cauza vizată de sesizare (atunci când termenul dat în cauză permite acest lucru) constituie abatere specifică.
187. Formularea tardivă cu bună credință a unei sesizări atrage în mod obiectiv decăderea autorului acesteia din dreptul pretins, însă nu apără de răspundere specifică persoana reclamată.
188. Neîndeplinirea cu rea credință a obligației de a întocmi referatul solicitat, constatată 10 zile după expirarea termenului, constituie abatere disciplinară gravă.
189. Tulburarea gravă sau repetată a bunei desfășurări a conferințelor de pregătire profesională sau a sesiunilor de consultări constituie abatere specifică, iar recidiva acestor fapte constituie abatere specifică gravă.
190. Abaterile specifice se sancționează, în raport cu gravitatea acestora, cu suspendarea dreptului de a participa pe o perioadă determinată la conferințele de pregătire profesională sau sesiunile de consultări, cu pierderea priorității la repartizarea cauzelor pentru o perioadă de una până la trei luni și/sau cu suspendarea dreptului de a formula opțiuni pentru asigurarea asistenței juridice gratuite și din oficiu pentru o perioadă de o lună până la șase luni de la data rămânerii definitive a soluției de sancționare.
191. Abaterile specifice grave se sancționează cu suspendarea dreptului de a formula opțiuni pentru asigurarea asistenței juridice gratuite și din oficiu pentru o perioadă de șase luni până la doi ani de la data rămânerii definitive a soluției de sancționare.
192. Sancțiunile pot fi dispuse ca sancțiuni principale sau cumulat, ca sancțiuni complementare sancțiunii principale.
193. Sancțiunile specifice rămase definitive pot fi reduse sau înlocuite de consilierul coordonator atunci când avocatul sesizat își recunoaște vinovăția și își manifesta în scris acordul ca soluția să fie afișată sau folosită exemplificativ în recomandările de conduită formulate de consilierii coordonatori sau de decan.
194. Funcționarii SAJ și avocații referenți vor înainta sesizările privind abaterile specifice consilierului coordonator împreună cu referatele lor în termen de cel mult trei zile de la data formulării sesizării sau a completării/precizării acesteia, urmând ca aceasta să fie soluționată cu celeritate, anterior termenului acordat în cauza vizată de sesizare, cu excepția situației în care acesta este anterior unei perioade de zece zile de la formularea sesizării.
195. Soluția dată sesizării este stabilită de consilierul coordonator în baza referatelor întocmite de funcționarul șef și de avocatul referent. Soluția se comunică autorului sesizării, avocatului reclamat și funcționarului șef al SAJ, care o va avea în vedere la formularea propunerii de repartizare a cauzelor.
196. Avocatul reclamat și autorul sesizării, numai atunci când acesta are calitatea de avocat, pot contesta motivat, în scris, soluția dispusă de consilierul coordonator, în termen de cinci zile de la comunicare, plângerea urmând a fi soluționată de decan, pe cale de decizie.
197. Formularea contestației suspendă numai aplicarea sancțiunii specifice, iar decizia decanului este executorie.
198. Aplicarea unei sancțiuni pentru o abatere specifică gravă nu este suspendată de formularea contestației, decât atunci când în cursul procedurii de soluționare a acesteia se dispune astfel.

199. Sub sancțiunea decăderii, autorul sesizării va sesiza decanul în termen de cinci zile atunci când soluția nu i-a fost comunicată în termen de treizeci de zile de la data formulării sesizării în forma completată ori precizată.
200. Sancțiunile specifice aplicate avocaților care au formulat opțiuni se notează în dosarul profesional.
201. Abaterile disciplinare și abaterile disciplinare grave vor fi soluționate potrivit dispozițiilor Legii 51/1995, modificată și completată și cu ale Statului profesiei de avocat.

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

202. Consiliile barourilor sunt abilitate să adapteze prezentul Regulament SAJ la condițiile concrete ale fiecărui barou.
203. SAJ informează lunar Consiliul baroului în legătură cu desfășurarea activității de asistență judiciară și operațiunile financiar-bancare, inclusiv cu privire la cheltuielile reclamate de organizarea și funcționarea serviciului, prevăzute în buget distinct, conform art. 155 alin. (3) din Statutul profesiei de avocat.
204. Prevederile prezentului regulament se completează cu dispozițiile Legii nr. 51/1995, modificată și completată, cu ale Statului profesiei de avocat și cu cele ale normelor procesuale.
205. În aplicarea prezentului Regulament consiliile barourilor pot emite norme și instrucțiuni metodologice obligatorii privind conținutul opțiunii, conținutul referatelor, condițiile de formă și conținut ale cererilor de asistență juridică, ale proceselor verbale, sesizărilor și notificărilor întocmite de funcționarii SAJ sau ale avocaților desemnați să asigure asistența juridică din oficiu, precum și în orice alte probleme privind activitatea SAJ.